

*М. Л. Гончарова, канд. екон. наук, доц.,
Т. В. Турченко, канд. екон. наук, доц.,
ДВНЗ "Українська академія банківської справи НБУ"*

КОНСАЛТИНГОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ВІТЧИЗНЯНОГО БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРУ: ПРОБЛЕМИ ТА КЛЮЧОВІ НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ

У сучасних умовах на розвиток консалтингових технологій у банківському секторі, а саме на формування ринку консалтингових послуг, його структуру та суб'єктів впливає безліч чинників, як зовнішніх, так і внутрішніх. Постійний і динамічний розвиток та вдосконалення існуючої інформаційної, комунікаційної та організаційно-технологічної бази, тим не менш, дещо ускладнюють можливість повної та ефективної реалізації бізнес-потенціалу українських банків, і, звичайно, потребують вжиття заходів щодо зміни існуючої стратегії управлінської практики.

Управлінське консультування в банківському секторі є актуальним у контексті зміцнення позицій управлінського консалтингу щодо взаємодії світових і вітчизняних консалтингових структур з українськими банками. Це може, безперечно, стати джерелом набуття нових навичок в управлінській діяльності, передового досвіду і сприяти адаптації української банківської системи до зовнішньоекономічного середовища через спрямування нового інформаційного потоку стратегічної інформації, підтримку введення організаційних і професіональних змін у розвитку управлінського персоналу.

До основних напрямків банківського консалтингу відносять такі: базовий консалтинг (інформаційне обстеження кредитної організації з підготовки рекомендацій і оптимізації її структури та технології роботи); організаційно-технологічний консалтинг (проведення аналізу необхідної структурної перебудови банку); інформаційно-технологічний консалтинг (консультування у сфері оптимізації інформаційних технологій); нормативно-бухгалтерський консалтинг (розробка найефективніших схем бухгалтерського обліку, оподаткування); маркетинговий консалтинг (формування нових послуг, аналіз ринку потенційних клієнтів, залучення нових клієнтів); фінансовий консалтинг (консультування у сфері фінансово-економічного аналізу управління банком); структурна перебудова і реінжиніринг (практична реалізація антикризового управління).

Очевидним є той факт, що в Україні здійснення банківського консалтингу відбувається через надання консультаційної допомоги, яка спрямована на гарантоване отримання кредиту, а саме: визначення необхідного пакета документів, калькулювання усіх можливих витрат, визначення можливості отримання кредиту, повний супровід з мінімізацією витрат до самого отримання кредиту; консультування щодо

вкладання коштів в банки на депозитні рахунки на території України; консультування, надання рекомендацій та супровід операцій відкриття поточних рахунків; валютні операції, валютний контроль, операції з пластиковими картками; оптимізація банківських тарифів та ставок; консультування в сфері банківського законодавства України, допомога в оформленні банківських документів.

Отже, основне призначення банківського консалтингу – надання професійної допомоги фізичним та юридичним особам у вирішенні їхніх проблем. Але банкам, як і іншим комерційним структурам, доводиться вирішувати ряд проблем. На наш погляд, доцільним в таких умовах було б звернення банківських інституцій до послуг консалтингових фірм. Однак ситуація така, що на сьогодні банки не готові довіряти вирішення своїх проблем вітчизняним консультантам. Однією з причин цього є те, що банки мають в своїй структурі власні консалтингові служби, які спеціалізуються на банківському бізнесі та займаються вирішенням проблем свого банку, а також наданням консультаційних послуг іншим банкам. У зв'язку з цим банкам немає необхідності звертатися до послуг сторонніх організацій. Іншою причиною небажання банків звертатися за консультаціями до консалтингових фірм є те, що консалтинг, як і сфера банківських послуг, відносно новий напрям діяльності. На українському ринку майже відсутні консалтингові фірми в галузі надання послуг банкам. Практично кожен банк має відділи, які займаються проблемами розвитку, навчанням своїх працівників, тобто готують власних фахівців, здатних вирішувати різні проблеми, тому банки висловлюють з цього приводу небажання співпрацювати з будь-якими місцевими структурами.

Мінливість зовнішнього середовища вимагає від вітчизняних банків залучення зовнішніх консультантів. Працюючи в тісному союзі з аналітичним підрозділом банку, вони можуть взяти на себе вирішення таких завдань:

- підготовку тематичних оглядів та аналітичних матеріалів;
- проведення пошукових досліджень і розробок;
- незалежну експертизу ефективності прийнятих управлінських рішень;
- надання консультаційних послуг з різних напрямків діяльності, розробка кожного з яких всередині банку вимагала б непропорційного збільшення штатної чисельності працівників.

Таким чином, інтеграція зусиль аналітичних служб і зовнішніх консультантів сприятиме відновленню довіри вкладників та міжнародного фінансового співтовариства, диверсифікує фінансові послуги, підвищуючи при цьому ефективність управління ризиками у банківському секторі.